

VÄRDEBESKRIVNING**Område av riksintresse för naturvård i Blekinge län****Datum:** 2023-03-17**Områdesnummer:** NRO 10 034**Områdesnamn:** Nässjön-Vierydsåns dalgång**Kommun:** Ronneby**Kartblad:** Karlskrona 3F NV**Areal:** 678 ha**Naturgeografisk region:** 9. Blekinges sprickdalsterräng och ekskogsområde**Kust/havsregion:** -**Regionindelning för sjöar och vattendrag:** Avrinningsområde 83 Vierydsån.**Agrara kulturlandskapsregioner:** 2. Sydsvenska odlingsbygderna**Landskapsform:** Sprickdalslandskap**Riksvärde:**

Odlingslandskap	Naturbetesmark	Flora	
Naturskog	Flora		
	Fauna		
Sjö			
Limnogen strandkomplex	Flora		
Mad vid vattendrag	Flora		
Bevuxen sjö	Fauna		
Sprickdal			

Värdebeskrivning: Nässjön är en av länets få naturligt näringsrika sjöar. I anslutning till sjön finns ett gammalt odlingslandskap med välhävda och artrika hagmarker, beteshävda stränder samt ädellövdominerade skogar av naturskogskaraktär (nyckelbiotoper). Såväl betesmarkerna som skogarna hyser rödlistade arter. Från sjön och söderut, i en smal dalgång, rinner Vierydsån genom mader och ädellövskogar av stort ekologiskt värde. I åmaderna samt i angränsande ädellövskogar finns rödlistade arter. Dalgången innehåller också sydliga utposter av barrnaturskog. I åns nedre del förekommer havsöring. Området utgör ett belysande exempel på sprickdalsterräng.

Huvudkriterier: A, C, D

Stödkriterier: Storlek, Mångformighet, Orördhet, Kontinuitet, Representativitet, raritet, Nyckelområde, Särprägel, Funktion - flora och fauna

Förutsättningar för bevarande: Att områdets naturskogar får utvecklas fritt, god och naturvårdsinriktad hävd av naturbetesmarkerna, god vattenkvalitet i sjön och ån samt att hydrologin inte skadas av ökad avrinning, t ex genom fördjupning av åfåran.

Områdets naturvärden kan skadas av bl a skogsavverkning, omföring av lövskog till barrskog, dikning, minskad eller upphörd hävd, spridning av gifter eller gödselmedel, skogsplantering på jordbruksmark, energiskogsodling, täkt, schaktning, deponering, bebyggelse, luftledningar, vägbyggen, årensning, dämning, muddring eller andra vattenföretag i sjön och ån, övergödning samt vattenföroreningar.

Säkerställande: Området innehåller två naturreservat, Wallanders Åbacka och Trofta varav det förstnämnda ingår i Natura 2000. Ett relativt stort område med bl a ädellövskog i Sjöarp ingår i Natura 2000, liksom Näsudden (biotopskyddsområde).

Områdets huvuddrag: Nässjön är en av länets få naturligt näringsrika sjöar. Den är belägen i en sprickdal och kantas delvis av berg. Den stora Näsudden delar sjön i en västlig och en östlig del. Sjön avvattnas av Vierydsån som rinner söderut genom en delvis djupt nedskuren dalgång innan den slutligen mynnar i Vierydsfjorden.

Nässjön-Sörsjömaden

Nässjön vilar på näringsrika lersediment vilket ger den ett naturligt näringsrikt vatten. Sjön sänktes i slutet av 1800-talet vilket har påskyndat åldringsprocessen. Den kantas delvis av vidsträckta vassar i vilka bl a *brun kärrhök* häckar. På Näsudden samt vid Bommerstorp på sjöns östsida finns beteshävdade stränder som hyser flera starkt hävdgynnade växtarter, t ex *krypfloka*, *strandviol* och *rosenpilört*. Krypflokan har här en synnerligen rik förekomst. Arten förekommer också längre söderut längs ån.

Sörsjömaden strax söder om sjön, söder om europaväg 22, har ursprungligen varit en grund vik av Nässjön. Genom sjösänkningen i slutet av 1800-talet blev den ett kärrområde som sedan har slätterhävdats och betats. Under de senaste årtiondena har den genom ohävd delvis förbuskats med videsnår. *Trana* ses regelbundet och häckning kan ha förekommit. Nässjön och Sörsjömaden utgör tillsammans ett limnogen strandkomplex och madområde med stora bevarandevärde.

Sjöarp-Näs-Bommerstorp

Det odlingslandskap som omger Nässjön utgör en uråldrig odlingsbygd i vilken människor bott och brukat mark sedan bondestenåldern. Vid Sjöarp väster om sjön reser sig den s k Bårkullen, en bergsknalle som på sin topp hyser resterna av en gammal fornborg. Längs sjöns västra sida finns en mosaik av artrika ädellövskogar, delvis med naturskogskvaliteter, och odlingsmarker. Den stora Näsudden samt odlingslandskapet vid Bommerstorp öster om sjön uppvisar samma typ av varierat odlingslandskap med inslag av orörda ädellövskogar. Hagmarkerna är delvis artrika och innehåller flera hävdgynnade växtarter som *axveronika*, *stortimjan*, *gullviva* samt *Adam och Eva*. Området innehåller flera rödlistade arter av lägre växter och djur, exempelvis de vedlevande svamparna *tårticka* och *skillerticka*.

Vierydsåns dalgång

Söder om Nässjön och Sörsjömaden kantas ån till stora delar av ädellövskog, delvis med inslag av naturskog. I dalgången finns också sydliga utposter av naturligt föryngrad barrnaturskog. Ett flertal rödlistade arter av vedinsekter, lavar och vedsvampar har hittats. Av lavar kan nämnas *liten sönderfallslav* och *rosa lundlav* och av svampar *eklackticka*. Den senare har vid Hejan i Hakarp väster om ån en av sina ytterst få kända växtplatser i landet. I anslutning till ån, främst längs den nedersta delen, finns sankta beteshävdade mader med rik förekomst av den rödlistade *krypflokan*. I åns nedre del finns ett bestånd av *havsöring*.

Anmärkningar: Nässjön-Sörsjömaden är av klass 1 i VMI. I länets bevarandeplan för odlingslandskapet ingår 2 objekt (81.31, 81.34). Inom området finns 6 naturbetesmarker som beskrivits i ängs- och hagmarksinventeringen. Ett 20-tal nyckelbiotoper har avgränsats av skogsvårdsstyrelsen.

Referenser:

Gustavsson, R. 1977. Sjöarps natur. Blekinges Natur – årsbok 1977.
Länsstyrelsen i Blekinge län, 1994. Våtmarker i Blekinge.
Länsstyrelsen i Blekinge län, 1993. Ängar och hagar i Blekinge.
Länsstyrelsen i Blekinge län, 1996. Odlingslandskapet i Blekinge – bevarandeplan.